

GÄVLEBORGS BOTANISKA SÄLLSKAP (GÄBS)
Lokalförening av Svenska Botaniska Föreningen



Verksamhetsberättelse för 2015

Antal medlemmar: 263 varav 19 familjemedlemmar. Antalet medlemmar har minskat med 4 sedan januari 2015. Medlemsavgiften har varit 150 kr.

Styrelsen har haft följande sammansättning:

Ordförande	Anders Delin	(vald till ordf 2015 för 1 år)
V ordförande	Maj Johansson	(vald 2015 för 2 år)
Kassör	Birgitta Wannberg	(vald 2014 för 2 år)
Sekreterare	Björn Wannberg	(vald 2015 för 2 år)
Ledamot	Ann-Christin Jäderholm	(vald 2014 för 2 år)
Ledamot	Alf Pallin	(vald 2014 för 2 år)
Ledamot	Stefan Olander	(vald 2015 för 2 år)
Ledamot	Magnus Bergström	(vald 2015 för 2 år)
Suppleant	Ove Lennström	(vald 2015 för 1 år)
Suppleant	Barbro Risberg	(vald 2015 för 1 år)

Styrelsen har sammanträtt vid tre tillfällen - i Gysinge den 29 mars, på Axmar Brygga den 24 maj och i Gävle den 11 oktober.

Revisorer. Sällskapets räkenskaper och verksamhet har granskats av Torbjörn Alsing och Per-Erik Modd. Ulf Svahn och Bengt Sättlin har tjänat som revisorssuppleanter.

Valberedningen har bestått av Inga-Greta Andersson (sammankallande) och Berit Berglund.

Medlemsregistreringen har skötts av Birgitta Wannberg.

Föreningens årsmöte hölls i Gysinge den 29 mars, med 20 deltagare. Efter mötet höll Lars-Thure Nordin föredrag om "Ört- och svamprika kalkbarrskogar i Norduppland".

Föreningens hemsida har hållits uppdaterad av Magnus Bergström som är redaktör för hemsidan. Hemsidans adress har varit: www.sbf.c.se/GABS/

Föreningens **Facebookgrupp** har för närvarande 60 medlemmar som den vägen kunnat ta del av information som berört föreningens intresseområde.

Projekt Hälsinglands kärlväxtflora.

Under 2015 har projektet kommit flera stora steg närmare sin fullbordan. Floran kommer att ges ut i två delar med den gemensamma titeln "Hälsinglands flora". De båda delarna kommer att heta "Natur och vegetation" resp. "Arter". Allt material till delen "Natur och vegetation" har färdigställts för layout. Vi har också kunnat engagera Evastina Blomgren för uppdraget att ta hand om layoutarbetet. Hon har tidigare haft huvudansvaret för Bohusläns flora, och är mycket kompetent både som botanist och layoutare. Samtidigt har vi också arbetat med kompletteringar av artbeskrivningarna och utformningen av utbredningskartorna. Vi räknar med att kunna lämna även delen "Arter" till layout under hösten 2016.

Det ekonomiska läget för projektet är också tillfredsställande, då vi förutom egna fonderade medel beviljats bidrag för layout från SBF med 180 000 kronor, och ett LONA-bidrag på 410 000 kronor från Länsstyrelsen genom samarbete med Bollnäs kommun.

Databasen innehåller cirka 461 000 "aktuella" inventeringsdata från 21500 lokaler och 14 000 historiska uppgifter som till största delen insamlats genom Arnold Larssons sökande i herbarier och databaser.

Fem tuschmålningar avsedda att användas som kapitelvinjetter har inköpts från konstnären Inga Hjulman, Viksjöfors. Ett prosalyriskt förord till floran har inköpts från författaren Tomas Tidholm, Arbrå.

Under hösten 2015 träffades en arbetsgrupp bestående av Anders Delin, Arnold Larsson, Björn och Birgitta Wannberg, Enar Sahlin och Maj Johansson tre gånger. Vid de två sista träffarna deltog också Evastina Blomgren.

Projekt Gästriklands Flora

Arbetet med Gästriklands Flora har löpt på bra men utgivningen av floran har skjutits till våren 2016.

Under 2015 har slutmanus på kvarstående delar av artförteckningarna och de flesta av bokens allmänna delar lämnats för layout. Korrekturgranskning av layoutad text har varit en viktig och krävande uppgift under året.

Gävleborgs Botaniska Sällskap har under året tilldelats Gefle dagblads Stora Sven Löhmanpris på 25 000 kr.

Floradatabasen omfattade vid slutet av året 338 141 poster från över 30 000 lokaler.

Arbetsgruppen för Gästriklands Flora har träffats 8 gånger. Gruppen består av Ove Lennström, Magnus Bergström, Birgitta Hellström, Peter Ståhl, Eva Hedström, Bengt-Olof Lundinger och Berit Berglund. Olle Kellner har varit behjälplig under första halvan av året.

Årets nationella inventeringsart, ögonpyrola: Trots ett upprop i Väx 1/2015 har inga särskilda inventeringsinsatser inrapporterats. Arten har dock muntligen rapporterats som ovanligt rikt blommande på många ställen.

De vilda blommornas dag den 14 juni:

Blomstervandringar under ledning av föreningens medlemmar företogs på flera ställen i länet. Följande har rapporterats in: Hammardammen, Hofors (Barbro Risberg). Orrmuren med Sätrareservatet (Berit Berglund med ca 25 deltagare, VÄX 3/2015, sid. 27-29). Högbo bruk, Sandviken (Anders Delin, 9 deltagare, VÄX 3/2015 sid 16-18). Knåda, Ovanåker (Stefan Olander, 7 deltagare).

Andra exkursioner och föreningsaktiviteter:

6 – 7 mars: SBF:s föreningskonferens i Uppsala (Barbro Risberg deltog).

21 mars: Barbro Risberg höll föredrag med titeln ”Blommor vid Bajkal” vid Dalarnas Botaniska Sällskaps årsmöte.

15 april: Anders och Ellinor Delin föreläste om ”Norrlands skogar” i Botaniska föreningen i Stockholm

9 maj: Stefan Olander ordnat skydd av ny lokal för bombmurkla i Voxnabruk (med Göran Wesslen, Länsstyrelsen).

11 juni: Blomstervandring i Högbo bruk med SPF, Sandviken (Barbro Risberg).

4 juli: Blomstervandring i Vittsjön på Bollnäs finnskog (Stefan Olander ledare, referat av Berit Berglund i VÄX 3/2015 sid 10-13)

12 juli: Alf Pallin och Pär Hedwall ordnade en vandring med 15 deltagare till en sluttningsmyr i Trönö. 9 orkidearter påträffades på myren.

9 augusti: Stefan Olander ordnat skydd för tre skogsfrulokaler (med planerare från Stora Enso).

5 september: Moss- och lavexkursion till Klocksberg, Torsåker (Barbro Risberg, Nicklas Gustavsson).

20 september: Alf Pallin ordnade en vandring med 11 deltagare till ett område på Tannåsen i Trönö med flera rödlistade arter av både kärlväxter och svampar.

7 november: Berit Berglund deltog i en skogsvandring i Sätrareservatet i samband med Gavlehovs konstprojekt med konstnären Apolonia Sustersic (5 deltagare).

Artiklar (utom i VÄX):

Delin, A. 2015: Kan sötgräs överleva en kalavverkning) SBT 109:18-27.

Risberg B. 2015: Möte med skäggnäcklar i Anatolien. Svensk Botanisk Tidskrift 109: 283-285.

Risberg, B. 2015: Flockblomstriga. Vilda växter [1]30-31.

Risberg B.2015: Lyser upp myren. Vilda växter [2]22-23.

Risberg B. 2015: Jätteträdens skogar i väster. Vilda växter [4]13-15.

Media:

Anders Delin: Intervju för Naturmorgon, SR P1, angående Hälsinglands flora 2 juni.

Berit Berglund: Vandring på Ormmuren i Sättrareservatet i Naturmorgon, Sveriges Radio P1 13 juni (inför Vilda blommornas dag).

Anders Delin: Reportage om Hälsinglands kärlväxtflora för hälsingetidningarna, gjort i Järvsö 15 juli.

Nicklas Gustavsson, Barbro Risberg: Mossor och lavar på Klocksberg, Torsåker. Naturmorgon, Sveriges Radio P1, 26 september.

Uppdrag: Barbro Risberg har varit ledamot i SBF:s valberedning.

VÄX

Tidskriften har utgivits med fyra nummer, varav ett är medlemsförteckningen. Det totala sidantalet var under 2015 ca 140. Innehållet berörde många olika fält inom botaniken: rapporter om exkursioner i och utanför länet, artiklar om kärlväxter, mossor, lavar och svampar, botanik- och naturhistoria, korta fyndrapporter samt några bokanmälningar. Redaktionsarbetet har skötts av Tomas Troschke. Originalframställningen inför tryckningen har gjorts av Connie Eliasson. Birgitta Wannberg har ansvarat för utskick av tidningen.

Floraväkteri i Gästrikland 2015

Peter Ståhl har lämnat följande rapport:

Vi är dessvärre väldigt få floraväktare i landskapet. Delvis beror det förstås på att vi har mest fokus på att få ut landskapsfloran. Här är ändå några resultat. Vi har dock haft en presentation av floraväkteriet i Artportalen och följer troligen upp detta nästa säsong. Bara en del av kontrollerna är inlagda i Artportalen.

Sanddraba – Några strölokaler har kontrollerats där växten återfanns. Den allmänna bedömningen är att arten minskar men det går inte att bekräfta från årets besök.

Skogsklocka – några lokaler har kontrollerats. En rik lokal i Ockelbo, Långsjötorp var fortfarande mycket rik. 254 stänglar räknades vid ett sent besök (5 aug). En noggrannare räkning hade säkert resulterat i över 300 kanske 400 stänglar. Lokaler i Årsunda och Verkebro har också besöks. Det finns alltså inga tecken på att arten minskar. Prover för molekylär analys har tagits och skickats till tjeckisk botanist.

Ryl – Et par lokaler har kontrollerats. Förekomsterna är stabila

Gulyxne – Tre lokaler har kontrollerats. Vid en lokal vid Viälven räknades antalet plantor ganska noggrant i slutet av augusti. 879 plantor noterades, de flesta groddplantor. Detta är i nivå med vad som setts tidigare, då ingen lika omsorgsfull räkning gjorts.

Skogsfru – Ca 6 lokaler har kontrollerats. På flera sågs inga plantor. En lokal (Gammelåsen) hade inte kontrollerats sedan primärfyndet 2005 (1 ex) och skogsfrun fanns även mkt sparsamt 2015.

Knottblomster – Ett par lokaler har kontrollerats.

Lokaler för Mosippa, Fältgentiana, Stenfrö, Skogskorn och Strävlostia har också kontrollerats.

Låsbräknar

Kontroller har gjorts på flera lokaler. Nordlåsbräken hade ett rekordår efter kusten med över 100 ex på

en lokal. Men den kunde inte återfinnas på den nya lokalen vid Grinduga som hittades 2014.

Rutlåsbräken fanns åter på Gåsholmen efter frånvaro 2014.

Pysslinglåsbräken kontrollerades vid upprepade tillfällen. Den hade ett bättre år än 2014 och var friska sporspridande in i juli tack vare den fuktiga försommaren.

Månlåsbräken verkar också haft ett bra år.

Höstlåsbräken kontrollerades på en lokal där den vissa år varit riklig med uppemot 150 ex. På grund av att skogsvägen hyvlas lyckas man nästan totalförstöra lokalen. I år var vägen åter nyhyvlad och bara ett fåtal plantor hade klarat sig vid vägslutet. Viss biotopvård genomfördes och kontakter har åter tagits med markägaren. Tidigare år har även topplåsbräken funnits.

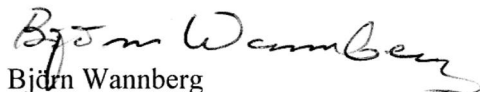
På en annan lokal kunde ingen höstlåsbräken återfinnas (Iggön).

Mest energi har lagts på kontroller av stor låsbräken. Sex rika lokaler kontrollräknades nog. På en sjunde lokal (Eskön) kunde arten inte återfinnas. Den rikaste lokalen höll närmare 100 plantor men har ändå minskat kontinuerligt sedan upptäckten 1989 då 511 plantor inräknades. Flera nästan halvmeterhöga exemplar finns på lokalen som även i övrig har en mycket rik flora.

Dessbättre är lokalen oskadd. Markägaren har kontaktats och man kommer att be skogsstyrelsen avgränsa den som nyckelbiotop.

Årets inventering bekräftar att arten minskar när skogen blir äldre. Med vissa variationer leder kontroller av kända lokaler således med automatik mot en negativ trend. Nästa år ska vi försöka få tid att leta nya lokaler. Det är möjligt att arten även minskar på landskapsnivå.

Alfta den 17/3 2016



Björn Wannberg
Sekreterare